71. Rocznica Forsowania Odry

Honorowy Patronat
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy

Marszałek Zachodniopomorski Olgierd Geblewicz, Starosta Gryfiński Wojciech Konarski, Burmistrz Cedyni Gabriela Kotowicz, Burmistrz Mieszkowic Andrzej Salwa, Dowódca 12 Dywizji Zmechanizowanej gen bryg Andrzej Reudowicz, Dowódca 5 Pułku Inżynieryjnego płk dypl. Jacek Kwiatkowski, Prezes Zachodniopomorskiego Zarządu Wojewódzkiego Związku Kombatantów RP i BWP w Szczecinie Janina Koptas

zapraszają na uroczyste obchody wojewódzkie

71. rocznicy Forsowania Odry

23 kwietnia 2016r. – sobota

Rejon Pamięci Narodowej Cedynia – Siekierki –Gozdowice

PROGRAM:

Stare Łysogórki - Cmentarz Wojenny 1 Armii Wojska Polskiego

10:30 Pokaz sprzętu wojskowego

12:00 Msza Święta polowa

13:30 Uroczystości przy Pomniku Wdzięczności 1 Armii Wojska Polskiego

- wystąpienia okolicznościowe
- apel poległych
- składanie kwiatów

Gozdowice – Pomnik Sapera

15:00 Uroczystości przy Pomniku Sapera

- wystąpienia okolicznościowe
- wręczenie odznaczeń
- składanie kwiatków

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE

piątek, 22.04.2016r

Mieszkowice, Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Mieszkowicach, ul. Kościuszki 48

10.00 -16.00: IV konferencja naukowa "Nadodrzańskie Spotkania z Historią 2016"

Sobota, 23.04.2016r

Gozdowice, polana przy przeprawie promowej

15:45: start biegu "XIV Mieszkowicka Nadodrzańska Dziesiątka"

15:50: „Festyn nad Odrą”:

- pokaz sprzętu wojskowego
- poczęstunek żołnierski

Gozdowice, Muzeum Pamiątek 1 Armii Wojska Polskiego oraz Dziejów Ziemi Mieszkowickiej

10.00-17.00: wystawa stała udostępniona bezpłatnie

Cedynia , Muzeum Regionalne w Cedyni, pl. Wolności 4
09.00 -16.00
Wystawa stała: *Z dziejów Cedyni i okolic* - Ekspozycja zabytków pochodzących z wykopalisk archeologicznych prowadzonych na grodzisku, cmentarzysku i okolicach Cedyni: paleontologia, przedmioty codziennego użytku z epoki kamienia, brązu i żelaza, broń wczesnośredniowieczna.
wystawa czasowa: *Na drodze stała Odra* - Wystawa poświęcona forsowaniu Odry i rozpoczęciu operacji berlińskiej 16 kwietnia 1945r., prezentuje wyposażenie i uzbrojenie walczących stron.
wstęp wolny

Forsowanie Odry (1945) – walki stoczone przez 1. Armię Wojska Polskiego w dniach 16-20 kwietnia 1945 roku, w czasie operacji berlińskiej 1. Frontu Białoruskiego, podczas II wojny światowej. 16 kwietnia 1945 r. wojska dwóch frontów sowieckich – 1. Frontu Białoruskiego i 1. Frontu Ukraińskiego – rozpoczęły operację berlińską z linii Odry i Nysy Łużyckiej. 20 kwietnia ofensywę w ramach operacji rozpoczęły wojska 2 Frontu Białoruskiego. W operacji brały udział 1. i 2. Armia Wojska Polskiego. 16 kwietnia o godz. 5.45 po 30 minutowym przygotowaniu artyleryjskim 1. AWP przeszła do natarcia w pasie Siekierki – Gozdowice.

rys historyczny:

Po zwycięskiej kampanii pomorskiej, Armia Czerwona oraz towarzysząca jej 1. Armia Wojska Polskiego stanęły na brzegu Odry. Wypływająca z Sudetów Wschodnich rzeka stanowiła jedną z ostatnich większych przeszkód wodnych zagradzających drogę do stolicy III Rzeszy. Zgromadzone w rejonie na północ od Kostrzyna polskie pododdziały skierowano w okolice Siekierek i Gozdowic – rejon ten, znajdujący się między pasami natarcia radzieckich 47. i 61. Armii, wybrano jako najdogodniejsze miejsce forsowania. Najtrudniejsze zadanie spoczęło na jednostkach inżynieryjnych podporządkowanych generałowi Jerzemu Bordziłowskiemu – to one miały za zadanie przygotowanie przepraw w kilku miejscach jednocześnie.

14 kwietnia polscy saperzy rozpoczęli przygotowania do budowy przyczółka na zachodnim brzegu. Wsparcia udzielili im żołnierze 2. i 3. Dywizji Piechoty. Dwa dni później rozpoczęła się operacja forsowania Odry przy pomocy ruchomych oraz stałych środków przeprawowych – w awangardzie spod Siekierek ruszyła 1. *Kościuszkowska* Dywizja Piechoty. Połączone w promy oraz mosty parki pozwoliły na przekroczenie rzeki nie tylko przez piechotę ale i pojazdy, w tym wozy gąsienicowe 1. Brygady Pancernej oraz 4. pułku czołgów ciężkich. Miejscowe postawienie zasłon dymnych pozwoliło zamaskować działania przed niemieckim lotnictwem. Do 18 kwietnia niemal całość rzutu bojowego 1. Armii Wojska Polskiego stanęła na zachodnim brzegu. Przed żołnierzami rozpościerał się głęboki na sześćdziesiąt kilometrów pas natarcia, którego koniec stanowił Berlin, za – biało-czerwone słupy graniczne, znaczące przyłączenie Pomorza do odradzającej się ojczyzny. *[źródło: Pomorze Zachodnie na kartach historii].*

Cmentarz Wojenny Żołnierzy 1 Armii Wojska Polskiego poległych w 1945 r. w czasie walk nad Odrą i podczas operacji berlińskiej znajduje się na terenie wsi Stare Łysogórki w gminie Mieszkowice.
Na cmentarzu pochowanych jest 1987 żołnierzy, w 24 kwaterach, w 1743 mogiłach pojedynczych i zbiorowych (1975 znanych i 12 nieznanych). W kwaterach cmentarza spoczywa 1646 żołnierzy szeregowych, 129 podoficerów, 128 oficerów, 84 żołnierzy o niezidentyfikowanym stopniu. Oprócz żołnierskich nagrobków stoi na nim pomnik Wdzięczności Żołnierzom I Armii WP według projektu Sławomira Lewińskiego oraz krzyż z 1990 r. [*źródło: Zachodniopomorskie muzea wojskowe na szlaku 1 Armii Wojska Polskiego]*

Pamięci tych wydarzeń strzeże *Rejon Pamięci Narodowej Cedynia – Siekierki – Gozdowice*, który będzie miejscem uroczystych wojewódzkich obchodów 71. rocznicy Forsowania Odry.

ZAPRASZAMY

Informacja dodatkowa:

23.04.2016 specjalny autobus dla osób zainteresowanych:

CEDYNIA: godz. 10.30- przystanek autobusowy

MIESZKOWICE: godz. 11.10- Urząd Miejski

==========

INFORMACJA PRZYGOTOWANA PRZEZ:

Malwina Markiewicz - Specjalista w Centrum Promocji i Turystyki w Cedyni

74-520 Cedynia, Pl. Wolności 8

tel. 91- 414 40 06 wew. 127, fax. 91- 414 41 62

e-mail: promocja@cedynia.pl, www.cedynia.pl